

**JÄSENTEN TOIMINTAA KÄSITTELEVÄ
NEUVOA-ANTAVA KOMITEA
VUOSIKERTOMUS 2021**

ESIPUHE

Taloudellisten sidonnaisuuksien ja eturistiriitojen alalla annettujen Euroopan parlamentin jäsenten menettelysääntöjen (Euroopan parlamentin työjärjestyksen liite I, jäljempänä ”menettelysäännöt”) 7 artiklan 6 kohdassa määrätään, että jäsenten toimintaa käsittelevä neuvoa-antava komitea, jäljempänä ”neuvoa-antava komitea”, julkaisee vuosittain kertomuksen toiminnastaan.

Tämä vuosikertomus neuvoa-antavan komitean toiminnasta kattaa ajanjakson 1. tammikuuta–31. joulukuuta 2021. Komitea hyväksyi vuosikertomuksen 6. toukokuuta 2022.

Sisällys

1. Taustaa

2. Jäsenten toimintaa käsittelevä neuvoa-antava komitea

2.1 Kokoonpano

2.2 Puheenjohtaja

2.3 Kokoukset vuosina 2021 ja 2022

2.4 Tehtävät

2.5 Toiminta vuoden aikana

3. Menettelysääntöihin liittyvä toiminta

3.1 Jäsenten taloudellisia sidonnaisuuksia koskevien ilmoitusten antaminen ja päivittäminen

3.2 Jäsenten taloudellisia sidonnaisuuksia koskevien ilmoitusten valvontamenettely

4. Hallinto

Tiivistelmä

Tämä kertomus kattaa jäsenten toimintaa käsittelevän neuvoa-antavan komitean toiminnan ajanjaksolla 1. tammikuuta–31. joulukuuta 2021.

Neuvoa-antavaa komiteaa pyydettiin tarkastelemaan kahta tapausta, joissa oli mahdollisesti rikottu menettelysääntöjä.

Neuvoa-antava komitea vastaanotti yhden pyynnön jäseneltä, joka pyysi ohjeita menettelysääntöjen määräysten tulkitsemiseen ja soveltamiseen. Komitea tarjosi neuvontaa luottamuksellisesti ja menettelysäännöissä vahvistetun määräajan puitteissa.

Edellisen vuoden tapaan myös niiden asioiden määrä, joita komitea on joutunut käsittelemään, vähentyi vuonna 2021. Komitea kuitenkin jatkoi mahdollisimman korkeiden eettisten ja avoimuutta koskevien standardien soveltamista jäsenten ja toimielimen palveluksessa varmistamalla, että menettelysääntöjä noudatetaan tarkasti.

Menettelysääntöjä koskevien täytäntöönpanotoimenpiteiden 9 artiklan mukaisesti asiasta vastaava hallinnollinen yksikkö (neuvoa-antavan komitean sihteeristötehtäviä hoitava jäsenten hallinnollisten asioiden yksikkö johdon pääosastossa) jatkoi jäsenten kyseisenä vuonna jättämien taloudellisia sidonnaisuuksia koskevien ilmoitusten uskottavuuden tarkistamista. Lisäksi asiasta vastaava hallinnon yksikkö jatkoi pitkäaikaista käytäntöä noudattaen jäsenten tai näiden avustajien esittämiin tiedusteluihin vastaamista auttaakseen heitä noudattamaan asianmukaisesti menettelysääntöjen ja niitä koskevien täytäntöönpanotoimenpiteiden määräyksiä.

Menettelysäännöissä määrättyjen tavanomaisten velvoitteiden mukaisesti toimitettuja taloudellisia sidonnaisuuksia koskevia päivitettyjä ilmoituksia vastaanotettiin 102 kappaletta, mikä vastaa 79:tä jäsentä. Niiden joukossa oli yhdeksän ilmoitusta, jotka olivat uusien parlamentin jäsenten esittämiä. Lisäksi 56 jäsentä toimitti ilmoituksen osallistumisesta kolmansien osapuolten järjestämiin tilaisuuksiin, ja ne julkaistiin myöhemmin. Lopuksi ilmoitettiin yhdestä puhemiehelle annetusta lahjasta.

1 TAUSTAA

Taloudellisten sidonnaisuuksien ja eturistiriitojen alalla annetuissa Euroopan parlamentin jäsenten menettelysäännöissä vahvistetaan menettelyä ohjaavat pääperiaatteet ja jäsenten tärkeimmät velvollisuudet heidän edustajantoimessaan. Pääperiaate on, että jäsenet toimivat ainoastaan yleisen edun mukaisesti eivätkä he saa ottaa vastaan minkäänlaista suoraa tai epäsuoraa taloudellista etua tai muuta palkkiota.

Menettelysääntöjen 2 artiklan c alakohdan mukaisesti jäsenet eivät saa harjoittaa unionin päätöksentekoprosessiin suoraan liittyvää vastikkeellista ammattimaista edunvalvontatoimintaa. Rajoituksista edellytyksiin, joilla entiset jäsenet voivat sen sijaan harjoittaa edunvalvonta- tai edustustoimintaa, määrätään menettelysääntöjen 6 artiklassa.

Menettelysäännöissä annetaan ”eturistiriidan” määritelmä (henkilökohtainen intressi, joka saattaa vaikuttaa epäasianmukaisesti jäsenen edustajantoimen hoitamiseen) ja vahvistetaan tarvittavat toimet tilanteen korjaamiseksi. Siinä tapauksessa, että jäsen ei kykene ratkaisemaan tosiasiallista tai mahdollista eturistiriitaa, hänen on ilmoitettava siitä kirjallisesti puhemiehelle. Jos tällainen ristiriita ei käy ilmi jäsenen taloudellisia sidonnaisuuksia koskevasta ilmoituksesta, hänen on ilmoitettava kaikki käsiteltävänä olevaan kysymykseen liittyvät todelliset tai mahdolliset eturistiriidat ennen puheenvuoroaan tai äänestystä täysistunnossa tai parlamentin elimissä tai kun häntä ehdotetaan esittelijäksi.

Lisäksi menettelysäännöt sisältävät yksityiskohtaisia sääntöjä, jotka koskevat taloudellisia sidonnaisuuksia koskevaa ilmoitusta. Eryteisesti jäsenet veloitetaan tekemään omalla vastuullaan ilmoitus, joka sisältää vaadittavat pakolliset tiedot täsmällisesti esitettyinä (esim. vastikkeellinen tai vastikkeeton ammatillinen toiminta, muu toiminta, jäsenyydet edustajantoimen vastaanottamista edeltäneeltä kolmelta vuodelta ja edustajantoimen ohella, osallistuminen yritykseen tai yhteenliittymään, saatu tuki ja vastaava tuloluokka). Jäsenet voivat vapaasti antaa lisätietoja. Ensimmäinen ilmoitus on annettava ennen Euroopan parlamentin vaaleja seuraavan ensimmäisen istuntojakson päättymistä tai vaalikauden aikana 30 päivän kuluessa siitä, kun jäsen ryhtyy hoitamaan edustajantointia Euroopan parlamentissa. Jos muutoksia tapahtuu, tarkistettu ilmoitus on toimitettava seuraavan kuukauden loppuun mennessä. Jäsentä ei voida valita parlamentin tai sen elinten luottamustehtäviin, nimetä esittelijäksi tai valita osallistumaan viralliseen valtuuskuntaan tai toimielinten välisiin neuvotteluihin, jos hän ei ole esittänyt taloudellisia sidonnaisuuksia koskevaa ilmoitustaan.

Jäsenten ilmoitusvelvoitteita täydennetään menettelysääntöjä koskevilla täytäntöönpanotoimenpiteillä. Niiden sisältämien määräysten mukaisesti jäsenten on ilmoitettava osallistumisestaan Euroopan parlamentin virallisen valtuuskunnan ulkopuolisten henkilöiden tai organisaatioiden järjestämiin tilaisuuksiin, mikäli kolmas osapuoli korvasi heidän matka-, majoitus- ja/tai oleskelukulunsa tai maksoi nämä kulut suoraan (lukuun ottamatta tiettyjä tahoja: EU:n toimielimet, jäsenvaltioiden viranomaiset, kansainväliset organisaatiot, poliittiset puolueet jne.).

Jäsenten on ilmoitettava puhemiehelle lahjoista, jotka he ovat vastaanottaneet edustaessaan parlamenttia virallisesti, ja toimitettava lahjat hänelle. Lisäksi jäsenten on tehtäviään hoitaessaan pidättäydyttävä ottamasta vastaan lahjoja, joiden likimääräinen arvo on yli 150 euroa.

Nämä ilmoitukset ja virallisten lahjojen rekisteri ovat suoraan saatavilla parlamentin julkisella verkkosivustolla.

Kaikki edellä mainitut ilmoitusvelvoitteet ilmentävät parlamentin voimakasta sitoutumista avoimuuteen ja eettisyyteen. Lisäksi menettelysäännöt sisältävät niiden määräysten valvonta- ja täytäntöönpanomekanismin.

Puhemiehen pyynnöstä neuvoa-antava komitea tutkii kaikki väitetyt menettelysääntöjen rikkomistapaukset, ja puhemies voi tehdä päätöksen soveltaa jotakin niistä seuraamuksista, jotka mainitaan parlamentin työjärjestyksen 176 artiklassa.

2 JÄSENTEN TOIMINTAA KÄSITTELEVÄ NEUVOA-ANTAVA KOMITEA

2.1 Kokoonpano

Neuvoa-antava komitea perustettiin menettelysääntöjen 7 artiklan 1 kohdan nojalla.

Puhemies nimittää menettelysääntöjen 7 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaisesti toimikautensa alussa viisi pysyvää jäsentä perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnan sekä oikeudellisten asioiden valiokunnan jäsenten joukosta ottaen huomioon jäsenten kokemuksen ja poliittisen tasapainon.

Puhemies nimitti 23. lokakuuta 2019 yhdeksännen vaalikauden ensimmäisten kahden ja puolen vuoden kaudeksi neuvoa-antavan komitean pysyviksi jäseniksi seuraavat henkilöt:

- Danuta Maria HÜBNER (PPE, Puola)
- Giuliano PISAPIA (S&D, Italia)
- Karen MELCHIOR (Renew, Tanska)
- Heidi HAUTALA (Verts/ALE, Suomi)
- Geert BOURGEOIS (ECR, Belgia).

Puhemies nimittää toimikautensa alussa myös yhden varajäsenen jokaisesta poliittisesta ryhmästä, jolla ei ole pysyvää jäsentä neuvoa-antavassa komiteassa. Yhdeksännen vaalikauden kahden ja puolen ensimmäisen vuoden aikana varajäsenet olivat seuraavat:

- Gerolf ANNEMANS (ID, Belgia)
- Helmut SCHOLZ (GUE/NGL, Saksa).

2.2 Puheenjohtaja

Menettelysääntöjen 7 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan mukaisesti kukin neuvoa-antavan komitean jäsen toimii vuorollaan puheenjohtajana kuuden kuukauden ajan. Komitean työjärjestyksen 3 artiklan mukaisesti vuorottelujärjestys määräytyy yleensä komitean jäsenten poliittisen ryhmän koon mukaan suurimmasta pienempään.

Vuonna 2021 MELCHIOR, HAUTALA ja BOURGEOIS olivat neuvoa-antavan komitean pysyvät jäsenet, jotka toimivat puheenjohtajina.

2.3 Kokoukset vuosina 2021 ja 2022

Neuvoa-antavan komitean kokouskalenteri vuodeksi 2021 hyväksyttiin 12. marraskuuta 2020. Covid-19-pandemian edelleen jatkuneiden vaikutusten vuoksi jotkin neuvoa-antavan komitean vuodeksi 2021 suunnitelluista kokouksista jouduttiin perumaan. Neuvoa-antava komitea jatkoi kuitenkin työtään kaikissa toimivaltaansa kuuluvissa asioissa ja teki päätöksiä kirjallista menettelyä noudattaen tapauksissa, joissa se oli komitean työjärjestyksen mukaan mahdollista. Lisäksi komitean jäsenille järjestettiin hybridiosallistuminen kokouksiin huolehtien menettelyjen mahdollisimman suuresta luottamuksellisuudesta.

Vuoden 2021 kokouskalenteri

Tiistai 26. tammikuuta¹
Tiistai 23. helmikuuta²
Tiistai 16. maaliskuuta³
Tiistai 13. huhtikuuta
Tiistai 25. toukokuuta
Tiistai 15. kesäkuuta
Tiistai 13. heinäkuuta¹
Tiistai 7. syyskuuta¹
Tiistai 26. lokakuuta
Tiistai 30. marraskuuta¹
Tiistai 14. joulukuuta¹

¹ Kokous peruttiin.

² Tämä kokous korvattiin ylimääräisellä kokouksella, joka kutsuttiin koolle 10. helmikuuta 2021.

³ Kokous siirrettiin 18. päivään maaliskuuta 2021.

Vuonna 2021 neuvoa-antava komitea kokoontui kuusi kertaa:

Vuoden 2021 toteutunut kokouskalenteri

Keskiviikko 10. helmikuuta (ylimääräinen kokous)
Torstai 18. maaliskuuta
Tiistai 13. huhtikuuta
Tiistai 25. toukokuuta
Tiistai 15. kesäkuuta
Tiistai 26. lokakuuta

Neuvoa-antava komitea hyväksyi 26. huhtikuuta 2022 kokouskalenterinsa vuodeksi 2022.

Vuoden 2022 kokouskalenteri

Tiistai 26. huhtikuuta
Tiistai 17. toukokuuta
Tiistai 14. kesäkuuta
Tiistai 12. heinäkuuta
Tiistai 27. syyskuuta
Tiistai 25. lokakuuta
Tiistai 29. marraskuuta
Tiistai 6. joulukuuta

2.4 Tehtävät

Neuvoa-antava komitea on vastuussa seuraavista tehtävistä:

- se antaa jäsenille näiden pyynnöstä ohjeita menettelysääntöjen määräysten tulkitsemisesta ja soveltamisesta;

menettelysääntöjen 7 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti neuvoa-antava komitea antaa ohjeita luottamuksellisesti ja 30 kalenteripäivän kuluessa; kuka tahansa jäsen voi esittää komitealle pyynnön saada ohjeita menettelysääntöjen määräysten tulkitsemisesta ja soveltamisesta, ja jäsenillä on oikeus tukeutua tällaisiin ohjeisiin;

- se arvioi menettelysääntöjen väitetyt rikkomistapaukset ja antaa puhemiehelle mahdollisia toimenpiteitä koskevia neuvoja;

tämä arviointi tapahtuu puhemiehen pyynnöstä menettelysääntöjen 7 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan ja 8 artiklan mukaisesti;

jos on syytä epäillä, että jäsen on ehkä syyllistynyt menettelysääntöjen rikkomiseen, puhemies voi ilmoittaa tästä neuvoo-antavalle komitealle, paitsi jos kyseessä on selkeästi haitallinen tapaus; neuvoo-antava komitea tarkastelee tämän jälkeen väitetyin rikkomisen olosuhteita ja voi kuulla kyseistä jäsentä; komitea antaa puhemiehelle suosituksen mahdolliseksi päätökseksi;

jos puhemies päätyy tämän suosituksen perusteella siihen johtopäätökseen, että kyseinen jäsen on todella toiminut vastoin menettelysääntöjä, hän tekee jäsentä kuultuaan perustellun päätöksen seuraamisen määräämisestä työjärjestyksen 176 artiklan mukaisesti.

2.5 Toiminta vuoden aikana

2.5.1 Mahdolliset menettelysääntöjen rikkomiset

Vuonna 2021 puhemies antoi neuvoo-antavan komitean käsiteltäväksi kaksi mahdollista menettelysääntöjen rikkomistapausta.

Ensimmäisessä tapauksessa oli kyse siitä, ettei jäsen ollut noudattanut ilmoitusvelvoitetta yrityksen omistusosuuksien omistamista koskevassa asiassa. Puhemies oli pyytänyt neuvoo-antavaa komiteaa tutkimaan tämän väitetyin menettelysääntöjen rikkomistapauksen olosuhteita vuoden 2020 lopulla. Neuvoo-antava komitea totesi puhemiehelle antamassaan suosituksessa, että se, että jäsen ei toimita ilmoitusta taloudellisista sidonnaisuuksistaan menettelysääntöjen 4 artiklan 2 kohdan f alakohdan mukaisesti, merkitsi menettelysääntöjen muodollista rikkomista, mutta koska asianomainen jäsen toimitti viipymättä päivitetyn ilmoituksen, lisätoimia ei tarvittu.

Puhemies antoi neuvoo-antavan komitean käsiteltäväksi toisen oletettua menettelysääntöjen rikkomista koskevan tapauksen, jossa eräs jäsen ei ollut noudattanut ilmoitusvelvoitetta kolmannen osapuolen hänelle hänen poliittisen toimintansa yhteydessä myöntämää tukea koskevassa asiassa. Neuvoo-antava komitea tarkasteli kaikkia menettelysääntöjen väitettyyn rikkomiseen liittyviä seikkoja ja totesi puhemiehelle antamassaan suosituksessa, että se, että jäsen ei ole noudattanut menettelysääntöjen 4 artiklan 2 kohdan g alakohdan mukaista ilmoitusvelvollisuutta, merkitsee menettelysääntöjen rikkomista ja että tapaukseen on syytä kiinnittää enemmän huomiota. Puhemies päätti neuvoo-antavan komitean suosituksista soveltaa seuraamuspäätöstä, jolla jäsenelle määrättiin seuraamus, joka kuuluu parlamentin työjärjestyksen 176 artiklan 4 kohdassa lueteltuihin seuraamuksiin.

2.5.2 Menettelysääntöjen tulkittamis- ja soveltamisohjeiden antaminen

Vuoden aikana neuvoo-antava komitea vastaanotti yhden 7 artiklan 4 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun virallisen pyynnön jäseneltä ohjeiden saamiseksi menettelysääntöjen tulkittamisesta ja soveltamisesta.

Asia koski jäsenen pyyntöä ohjeiden saamiseksi siitä, sallitaanko menettelysääntöjen mukaisesti hänen osallistumisensa kansalaisyhteiskunnan edustajien järjestämään aloitteeseen allekirjoittamalla sitä koskeva tukikirje. Neuvoo-antava komitea pani merkille menettelysääntöjen mukaisesti sovellettavat säännöt ja korosti erityisesti mahdollisuutta ilmoittaa vapaaehtoisesti tällaisesta osallistumisesta taloudellisia sidonnaisuuksia koskevan ilmoituksen luokassa I. Lisäksi neuvoo-antava komitea suositteli, että jos jäsentä ehdotetaan

tällaiseen aloitteeseen liittyvän aiheen esittelijäksi tai varjoesittelijäksi, hän joko kieltäytyy toimimasta esittelijänä tai varjoesittelijänä tai luopuu osallistumisesta kyseiseen aloitteeseen.

Neuvoa-antava komitea huomautti tässä yhteydessä, että Euroopan unionin tuomioistuimen tähänastisessa oikeuskäytännössä on täsmennetty, että menettelysääntöjen 3 artiklassa ”eturistiriidaksi” määritellään paitsi yksityinen etu, joka tosiasiallisesti vaikuttaa jäsenen hänen hoitaessaan tehtäviään, niin myös tilanne, joka ”yleisön näkökulmasta näyttää vaikuttavan julkisten tehtävien puolueettomaan ja objektiiviseen hoitamiseen”. Tässä mielessä ilmoitusvelvollisuudella pyritään paitsi paljastamaan mahdollinen eturistiriita niin yhtä lailla ”tiedottamaan yleisölle [jäsentä] koskevasta eturistiriitojen vaarasta”.⁴

Lisäksi sihteeristö jatkoi koko jakson ajan vakiintunutta käytäntöään noudattaen jäsenten tai näiden avustajien esittämiin tiedusteluihin vastaamista auttaakseen heitä noudattamaan asianmukaisesti menettelysääntöjen ja niitä koskevien täytäntöönpanotoimenpiteiden määräyksiä.

3 MENETTELYSÄÄNTÖIHIN LIITTYVÄ TOIMINTA

3.1 Jäsenten taloudellisia sidonnaisuuksia koskevien ilmoitusten antaminen ja päivittäminen

Menettelysääntöjen 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti jäsenet tekevät omalla vastuullaan yksityiskohtaisen ilmoituksen taloudellisista sidonnaisuuksistaan ennen Euroopan parlamentin vaaleja seuraavan ensimmäisen istuntojakson päättymistä tai vaalikauden aikana 30 päivän kuluessa siitä, kun jäsen ryhtyy hoitamaan edustajantointia Euroopan parlamentissa. Vuonna 2021 yhdeksän uutta jäsentä esitti ilmoituksen taloudellisista sidonnaisuuksistaan määräajassa.

Lisäksi 4 artiklan 1 kohdassa edellytetään, että jäsenet ilmoittavat kaikista ilmoitukseensa vaikuttavista muutoksista kutakin muutosta seuraavan kuukauden loppuun mennessä. Tämän velvoitteen seurauksena 79 jäsentä toimitti puhemiesille vuoden 2021 aikana 102 päivitettyä ilmoitusta.

3.2 Jäsenten taloudellisia sidonnaisuuksia koskevien ilmoitusten valvontamenettely

Menettelysääntöjä koskevien täytäntöönpanotoimenpiteiden 9 artiklassa vahvistetaan asiasta vastaavan yksikön toteuttamaa jäsenten taloudellisia sidonnaisuuksia koskevien ilmoitusten valvontamenettelyä koskevat säännöt.

Jos on aihetta epäillä, että ilmoitus sisältää ilmeisen virheellisiä, epäkunnioittavia, lukukelvottomia tai epäselviä tietoja, johdon pääosastoon kuuluva jäsenten hallinnollisten asioiden yksikkö tarkistaa puhemiesin puolesta selvyiden vuoksi ilmoituksen uskottavuuden. Kyseiselle jäsenelle annetaan mahdollisuus esittää oma vastineensa. Jos toimitetut selvennykset eivät ole riittäviä eikä tarkistaminen siten ratkaise asiaa, puhemies päättää jatkotoimista. Vuonna 2021 tällaisia tapauksia ei ilmennyt.

⁴ Tuomio 15. heinäkuuta 2015, Dennekamp v. parlamentti, T-115/13, EU:T:2015:497, 106 kohta.

Valvontamenettelyä sovelletaan pitkin vuotta uusiin ilmoituksiin, joita jättävät vaaleilla valitut uudet jäsenet ja myös parlamentissa kesken vaalikautta edustajantointa hoitamaan ryhtyneet jäsenet. Sitä sovelletaan myös olemassa olevien ilmoitusten tarkistettuihin versioihin.

4 HALLINTO

Johdon pääosastoon kuuluva jäsenten hallinnollisten asioiden yksikkö toimii neuvoa-antavan komitean sihteeristönä, ja pääsihteeri on nimennyt sen menettelysääntöjä koskevien täytäntöönpanotoimenpiteiden 2, 3, 4 ja 9 artiklassa tarkoitetuksi asiasta vastaavaksi yksiköksi. Sen yhteystiedot ovat

Advisory.Committee@europarl.europa.eu

Euroopan parlamentti
Jäsenten toimintaa käsittelevän neuvoa-antavan komitean sihteeristö
60, rue Wiertz
SPA AK 07B022
B-1047 Bryssel